

Hvidbog for Natura 2000-handleplanen for N156

Store Åmose, Skarre Sø og Bregninge Å

Dronefoto af Kongemosen i Store Åmose fra februar 2024

af Sorø Kommune

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	2
2. Liste med indkomne høringssvar	2
3. Indkomne høringssvar og myndighedsfordeling.....	3
4. Myndighedernes egne redaktionelle tilpasninger	3
5. Myndighedernes bemærkninger til uddrag af høringssvar	4
6. Bilag med kopi af høringssvar	8

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Holbæk
Kommune

KALUNDBORG
KOMMUNE

SORØ
KOMMUNE

1. Indledning

Natura 2000-handleplanen beskriver indsatser, som skal sikre og forbedre vilkårene for de arter og naturtyper, der er udpeget i Natura 2000-området. Natura 2000-handleplanen er en sammenskrivning af de kommunale Natura 2000-handleplaner og Natura 2000-skovhandleplanerne udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Denne hvidbog indeholder bemærkninger til høringssvar fra Miljøstyrelsen, Holbæk Kommune, Kalundborg Kommune og Sorø Kommune.

Natura 2000-handleplanen har været i høring i perioden 3. marts til 28. april 2024.

Der er i høringsperioden indkommet 6 høringssvar, hvoraf tre er kommentering på planindhold, to er tekniske rettelser fra myndighederne selv, samt en offentlig plejeplan.

I hvidbogen er en oversigt over indkomne høringssvar og hvilke myndigheder, der har bemærket på hvilke dele af høringssvarene. Endvidere præsenteres uddrag af de enkelte høringssvar med myndighedernes bemærkninger. Bemærkninger, der medfører ændringer i handleplanen er ligeledes markeret.

De indsendte høringssvar fremgår af bilag.

2. Liste med indkomne høringssvar

Nedenstående liste viser indkomne høringssvar til den samlede Natura 2000-handleplan.

Offentlige myndigheder
Miljøministeriet x 2 svar
Holbæk Kommune
Banedanmark
Foreninger/organisationer
DOF Vestsjælland
DN Kalundborg
DOF Holbæk
Privatpersoner og private lodsejere
-

3. Indkomne hørings svar og myndighedsfordeling

Nedenstående liste viser uddrag af hørings svar og det er markeret med x hvilke/hvilken myndighed, der kommer med bemærkning til hørings svaret.

Det angives i svaret, hvis det fører til ændringer i Natura 2000-handleplanen. Dette er markeret med fed skrift under myndighedernes bemærkninger.

I nedenstående skema bruges følgende forkortelser: Miljøstyrelsen = MST, Holbæk Kommune = HK, Kalundborg Kommune = KK, Sorø Kommune = SK.

*Sorø Kommune er tovholder og skribent på denne handleplan.

NR.	Hørings svar og afsender	Type	MST	HK	KK	SK
1	DOF Vestsjælland Jette Reeh, DOF-repræsentant i Kalundborg Kommune	Hørings svar		X	X	
2	DN Kalundborg	Hørings svar			X	
3	Miljøministeriet (MST) Miljøstyrelsen, Jacob Gades Allé 12a, 6600 Vejen.	Hørings svar				X
4	DOF Holbæk Allan Nielsen, DOF-repræsentant i Holbæk Kommune	Hørings svar				X
5	Miljøministeriet (MST) Miljøstyrelsen, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing F.	Tekniske rettelser				X
6	Holbæk Kommune Vækst og Bæredygtighed Natur og Miljø Kanalstræde 2, 4300 Holbæk	Tekniske rettelser				X
7	Banedanmark Infrastruktur, Forst & Natur Vejlevej 5, 7000 Fredericia.	Offentlig forvaltnings- plan				X

4. Myndighedernes egne redaktionelle tilpasninger

Nr. 5. Miljøministeriet har to mindre rettelses, som tilrettes.

Nr. 6. Holbæk Kommune har mindre tilføjelse og justering i handleplanen for N156 Åmosen i forhold til igangværende vandplan-/faunapassageprojekt ved Strids Mølle, som tilrettes.

Nr. 7. Banedanmark har som offentlig lodsejer sendt en forvaltningsplan for deres område ved Bjergsted. Indsættes som bilag til handleplanen.

Kort tilrettes: Der i udkast til handleplanen indskrevet at kortmaterialet tilrettes med korrekte farver i forhold til naturtypernes tilstandsvurderinger. Dette tilrettes.

5. Myndighedernes bemærkninger til uddrag af høringssvar

Myndighederne angiver her bemærkninger til de indkomne høringssvar. Det er den myndighed, som er ansvarlig for de respektive arealer og arter i Natura 2000-området, som kommer med bemærkning.

Det angives i svaret, hvis det fører til ændringer i Natura 2000-handleplanen. Dette er markeret med fed skrift under myndighedernes bemærkninger.

Uddrag af høringssvar	Bemærkninger
Nr. 1. Afsender: DOF Vestsjælland Kommenterer på Havørn på Magleholm i Skarresø, herunder information om sejladssforbud, markeret med række af bøjer. Forslag om indskrivning i plejeplanen så det ikke glemmes. Ønsker en opstilling af alle bilag I arter og af rødlistede fuglearter i området samt deres behov og krav til levesteder for at kunne tage højde for disse fuglearter ved gennemførelsen af handleplanen og den videre udvikling af Store Åmose	HK og KK Sejladsforbuddet er fastlagt i vandløbsregulativet der gælder for Skarresø, ligesom det indgår i kommunernes vandløbsvedligehold at føre tilsyn med og udbedre rækken af bøjer. Der ses derfor ikke behov for at indskrive dette i Natura 2000-planerne, udover at benævne hvad der foregår. Der er allerede kontakt til foreninger/grupper i Jyderup, hvorfra isætning af kanoer og sejlads udgår, herunder kan der være behov for at informere stadeholdere om sejladsforbuddets omfang ved den årlige Outdoor-festival. Medfører ændring - i handleplanens afsnit 4. "Behov for indsatser" medtages sejladsforbuddet som eksisterende artsindsats for Havørn i Skarresø. Der er kun krav om redegørelse for yngle- og rastefugle på udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområder. At føre liste over samtlige rødlistede (fugle-)arter og fugle på Bilag I i Natura 2000-området ligger udenfor de rammer (og den forvaltning) der er lagt op til med handleplanerne. Udbredelsen af og hensyn til f.eks. rødlistearter vil typisk indgå i konkrete naturgenopretningsprojekter, men har ikke samme juridiske vægt som udpegningsarter i forhold til VVM-screeninger og væsentlighedsvurderinger i forbindelse med planlægning mv. Medfører ikke ændringer.
Nr. 2. Afsender: DN Kalundborg Kommenterer på handleplanen med særligt fokus på Kalundborg Kommune (KK), herunder: • Den lovmæssige forpligtelse af kommunen til at pålægge lodsejer den drift der kræves for at realisere Natura 2000-planerne	KK <i>Se svar ang. frivillighed i høringssvar 3.</i>

• Gennemførelse af indsatser i sidste planperiode i KK, herunder manglende sammenlignelighed mellem handleplanen for 2. planperiode og tabel 1 i udkast til handleplan for 3. planperiode • Behov for indsatser, herunder den manglende opsplitning af indsatser i de tre kommuner (tabel 4 og 5) og indsats til sikring af fugle (havørn) • Prioritering af forventet indsats, herunder hvordan de tre hovedformål kobles til Kommunens indsatser, især fordi der ikke er beskrevet konkret hvilke indsatser kommunen vil foretage. • Savner mål og forventet effekt af aktiviteter.	Der er i forhold til de tre indsatser i handleplan for 2. planperiode indskudt en ekstra linje i 3. planperiode: ”græsning til fremme af ny habitatnatur”. Dette er ment som en uddybning af indsats i KK, nærmere bestemt er der tale om ’Smakkerup-folden’, der ligger ca. 325 m fra nærmeste kortlagte areal med habitatnatur og ca. dobbelt så langt fra et tilsvarende areal i Natura 2000-område nr. 154. De 4 stk. gennemførte indsatser for odder er ganske rigtigt faunapassager, og en indsats for at sikre odderhaver ses stadig at være relevant, derfor også videreført i 3. planperiode (jf. tabel 5), ligesom det er relevant at videreføre indsatsen for sikring af hydrologi: Her er der foreløbig gennemført 0 ha i KK, altså det lavest mulige tal i intervallet for indsatser beskrevet i handleplanen for 2. planperiode. Medfører ikke ændringer. Den opsplitning og præcisering, som DN efterlyser, er ikke mulig at indføre, jf. den præmis, at handleplanen ikke må ”... foregribe det præcise indhold af aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen.” Det bedste indtryk, af hvor indsatserne kan blive aktuelle, fås ved at studere de kortlag, der hører til basisanalysen. Medfører ikke ændringer. <i>Angående havørn i Skarresø, se bemærkninger til hørings svar 1.</i> De tre hovedformål er udbygget i afsnit 6, hvor der gives eksempler på hvad indsatserne typisk kan bestå af, jf. i øvrigt ovenfor. Medfører ikke ændringer. Natura 2000-planlægningens mål er opnåelse af gunstig bevaringsstatus (på langt sigt), og indsatser i handleplanen vil have forbedret naturtilstand som forventet effekt, så arealer og bestande af arter udvikles imod gunstig bevaringsstatus. I nogen plejeplaner for fredninger mv. bruges konkret målsætning til at kvantificere og monitorere efter. Dette ligger ud over hvad Natura 2000-handleplanen er beregnet på at rumme, og den forventede effekt kan alene aflæses som en (mulig) udvikling i tilstanden i forbindelse med statens basiskortlægning, eftersom kommunen ikke har egen monitoring i regi af Natura 2000-forvaltningen. Medfører ikke ændringer.
Nr. 3. Afsender: MST Indsatser med frivillig gennemførelse	HK, KK og SK

MST henviser til formuleringen af sætningen om frivillighed i resumé og afsnit 7, hvor det ikke fremgår tydeligt, at der er andre muligheder end frivillige aftaler. MST ønsker at det tydeligt fremgår at Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at gennemføre Natura 2000-planen også hvis frivillige lodsejraftaler ikke kan indgås. Miljøstyrelsen ønsker at: "Projekter på private lodsejeres arealer gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler" ændres til "Projekterne gennemføres som udgangspunkt ved frivillige aftaler...". Indsatser fordelt på aktør MST bemærker, at afsnittet om "Indsatser fordelt på aktør" mangler en ansvarsfordeling for arter på udpegningsgrundlaget, som ikke er geografisk fordelt på baggrund af overvågningsdata. Andre bemærkninger Der mangler henvisning til copyright af baggrundskort i kolofon.	KL anser det som en praksisændring og er ikke enig i den fortolkning. Dette med henvisning til den økonomiske høring, hvor det vedr. frivillighed fremgår af et notat udarbejdet af Miljøministeriet: • "Frivillighed er hjørnesteinen i gennemførelse af planerne for at fastholde en positiv tilgang til sikring af naturen. Indsatserne finansieres primært gennem EU's landdistriktsprogram suppleret med nationale midler." Hvor KL pba. den økonomiske høring accepterede DUT-kompensationen med særlig vægt på nedenstående bemærkninger fra Miljøministeriet: • "At Miljøstyrelsens kommende evaluering og sammenfatning af indsatser i Natura2000-områderne i 2. planperiode ikke stiller nye krav eller medfører øgede udgifter for kommunerne i planperioden 2022-27." • "At statens præmis om lodsejfrivillighed fortsat gælder for Natura 2000-indsatsen, hvorfor det er frivilligt for lodsejerne at deltage i de konkrete projekter". KL og MST foreslår i forlængelse af dette, at et foreløbigt kompromis til Natura 2000-handleplanerne er: "Det forventes, at Natura 2000-handleplanerne kan gennemføres ad frivillighedens vej." Med den formulering får MST, som medudgiver på nogle af Natura 2000-handleplanerne, mulighed for at gå andre vejen end ad frivillighedens vej, men forpligter ikke kommunerne til at gøre det samme. Medfører ændring fra "Projekterne gennemføres som udgangspunkt ved frivillige aftaler" til "Det forventes, at Natura 2000-handleplanerne kan gennemføres ad frivillighedens vej." Alle arter på udpegningsgrundlaget er jf. basisanalysen observeret i N156 og dermed fordelt mellem myndighederne: Skæv vindelsnegl (1014), Sumpvindelsnegl (1016), Pigsmerling (1149), Stor vandsalamander (1166), Odder (1355), Havørn (Y) og Engsnarre (Y) Bortset fra fuglene kan overvågningsdata med arternes forekomst ses på Miljogis (mim.dk). Havørn er ynglende i Skarresø og Engsnarren er observeret NV for Vadhuse i Holbæk kommune. Medfører ingen ændring. Medfører ændring med tilføjelse i kolofon: "copyright af baggrundskort: Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur".
Nr. 4. Afsender: DOF Holbæk	HK, KK og SK

Høringssvaret er modtaget for sent, men høringssvarets indhold svarer til DOF-Kalundborgs høringssvar, som er indkommet rettidigt.	Samme svar som til nr. 1.

6. Bilag med kopi af hørings svar

Nr. 1.

Eskebjerg den 27. april 2024

Til Kalundborg kommune

Natur@kalundborg.dk

Høring over forslag til Natura 2000-handleplan 2022-2027 for Natura 2000-område nr. 156 Store Åmose, Skarresø og Bregninge å

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdelingen for Vestsjælland har med stor interesse læst udkastet til Natura 2022-2027 handleplan for Natura 2000-område nr. 156. Hermed følger vores bemærkninger.

Generelt gælder for planens område, at den samlede forekomst af naturtyper, arter og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Hovedformålet med indsatserne i perioden 2022-27 er:

1. Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed
2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder
3. Bekæmpe invasive arter

Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes.

Generelt gælder for planens område, at den samlede forekomst af naturtyper, arter og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Vi ser med stor tilfredshed, at havørn og engsnarre er optaget på udpegningsgrundlaget.

Vores bemærkninger gælder især havørn.

Basisanalysen konkluderer, at det vurderes, at der ikke er lokale trusler, som kan forhindre en fortsat yngleføremkomst af havørn i området. Vi medgiver, at der fortsat ser ud til at være en fremgang for havørn i området. Havørnerede nr. 10 (projekt ørn) havde f.eks. første vellykkede yngleforsøg i 2005, og der er hvert år siden kommet unger på vingerne. Reden er bygget på en holm i Skarresø, et godt og trygt sted for

havørnen. En trussel er der alligevel, idet det er set, at kanoer og kajakker har 'slået lejr' på holmen lige nedenfor reden. Derfor er det meget velkomment, at Holbæk og Kalundborg kommune har fastsat en sejladsfri zone omkring reden, der er blevet afmærket med bøjer, så man kan se, hvortil man kan padle/ro. Bøjerne har en tendens til at forsvinde, når isen lukker til. Bøjerne er netop blevet fornyet, så havørnen kan få fred især her i yngle- og ungetiden. Det ville være en god ting, hvis den slags beskyttelse af havørnen blev skrevet ind i plejeplanen, så den ikke glemmes.

Desværre er der så sent som fredag den 26. april, på trods af nyudlagte bøjer, observeret en kajakroer på tur rundt om holmen, så havørnene fløj fra reden, ligesom øvrige fugle i området fløj op. Muligvis en gæst i forbindelse med weekendens afholdelse af outdoor festival i Jyderup. Mere skiltning om sejladsbegrænsningen synes at være nødvendig.

Vi ser med tilfredshed, at vore bemærkninger til sidste handleplan vedrørende mulighederne for udvikling af St. Åmose ser ud til at komme nærmere på at blive realiseret.

Vi vil igen forslå, at der i handleplanen med hensyn til fuglene sker en opstilling af forekomsterne af alle bilag I arter og af rødlistede fuglearter i området samt deres behov og krav til levesteder således at det ved gennemførelsen af handleplanen og den videre udvikling af Store Åmose bliver muligt også at tage højde for disse fuglearters krav til levesteder.

På DOF Vestsjællands vegne

Jette Reeh

DOF-repræsentant i Kalundborg kommune

Nr. 2.

Natur@kalundborg.dk

Kalundborg Kommune, Plan, Byg og Miljø
Holbækvej 141B
4400 Kalundborg

Gørlev, den 25. april 2024

Høringssvar til natura 2000 handleplaner i Kalundborg kommune

Nr. 156 Store Åmose, Skarresø og Bregninge å Habitatområde 137 og Fuglebeskyttelsesområde 117

DN Kalundborg fremsender hermed høringssvar til Kalundborg Kommunes handleplaner for de Natura 2000 områder, der ligger under dens forvaltning.

Planområdet er beliggende i Kalundborg, Sorø og Holbæk kommune. DN Kalundborgs bemærkninger til handleplanen har som udgangspunkt fokus på arealer beliggende i Kalundborg kommune dvs. fra Skarresø til der hvor Bregninge å løber ind i Natura 2000 området ved Saltbæk Vig.

Vi gør opmærksom på følgende:

- Naturbeskyttelsesloven er en del af lovgrundlaget. Her handler kapitel 2a (§ 19a-19h) specifikt om Natura 2000 områder. Det fastslås, at kommunen er forpligtiget til at pålægge ejerne den drift, der kræves for at realisere Natura 2000 planerne.
- at de konkrete tiltag skal imødekomme de bindende overordnede og konkrete målsætninger for de pågældende Natura 2000 områder, som de er prioriteret for denne planperiode af miljøstyrelsen (i afsnittene om målsætninger og indsatsprogrammer).
- Endvidere gør vi opmærksom på, at Miljøstyrelsens Natura 2000 planer ikke længere omtaler frivillighed et eneste sted, men snarere (måske i kontrast til tidligere) understreger kommunernes forpligtelser, som udøvende myndighed til, at komme i mål med Natura 2000-planens prioriteringer for 2022-2027 samt alle de tidligere initiativer.

2. Baggrund

Statens Natura2000 plan beskriver målene for planområdet.
Handleplanerne beskriver de gennemførte indsatser i den foregående planperiode.
Handleplanerne beskriver endvidere indsatserne for at nå Natura2000 målene i den kommende planperiode.

Planperioden dækker perioden 2022-2027 og Kalundborg kommune er ansvarlig for, at handleplanerne gennemføres inden udgangen af 2027.

Det fremgår af lovgivningen, at en handleplan skal indeholde:

1. Prioriterede indsatser i handleplanperioden
2. Angivelse af behov, mål og forventet effekt for de enkelte aktiviteter
3. De forventede metoder og forvaltningstiltag, som handleplan-myndigheden vil tage i brug for at forbedre naturtilstanden eller fastholde gunstig bevaringsstatus.
4. Handleplanerne skal redegøre for gennemførelse af foregående planperiodes handleplaner, der gør det muligt, at vurdere om handleplanerne for planperiode 2 er gennemført.
5. At en handleplan skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes.

3. Gennemførelse af Natura 2000-handleplan for sidste periode

Idet KK modtager statslige midler, til gennemførelse af planerne/plejen bør der i handleplanen være større gennemsigthed på, om midlerne er brugt til projekter i tidligere planperioder.

Da indsatserne ikke er geografisk specificeret eller på anden måde nærmere beskrevet, så er det praktisk taget umuligt at kontrollere om handleplanerne for planperiode 1 og 2 er gennemført helt- eller delvis eller slet ikke.

Med hensyn til opfyldelsen forrige planperiodes indsatser i N156, så bemærker DN først og fremmest, at der er forskel på hvilke indsatser KK skulle gennemføre afhængt af om man læser den originale handleplan for 2 planperiode eller om man læser evalueringen i denne handleplan.

Originalt, så var det iflg. handleplanen for 2. planperiode, meningen at KK skulle stå for følgende:

- genskabe naturlig hydrologi på 0-11,5 ha lysåben natur.
- sammenkædning af 6-10 ha habitatnatur.
- Sikring af uforstyrrede levesteder og faunapassager for Odder. 2-7 stk.

I redegørelsen for gennemførelsen af 2. planperiode er der sket en om formulering og tilføjet ekstra indsatser. DN vil undlade at gætte på hvordan og hvorfor forskellen er opstået, men det medvirker selvfølgelig til at underminere redegørelsens troværdighed.

Af de originalt planlagte indsatser, så er der er genskabt 0 ha naturlig hydrologi, der er sammenkædet 0 ha habitatnatur og det er ikke muligt ud fra handleplanen, at skelne hvor mange af de 4 gennemførte indsatser for odderren, der er odderhaver eller fauna passager. DN savner en nærmere redegørelse for, hvilke indsatser der "udestår". En sådan redegørelse havde gjort det muligt at inddrage dem i en prioritering

4. Behov for indsatser

Tabel 4 indeholder en række forventede indsatser. Da der ikke i tabel 4 og 5 skelnes mellem involverede kommuner, er det umuligt at vurdere omfanget i Kalundborg Kommune, og slet ikke hvor i kommunens del af N156 der er behov for indsatsen,

Natura 2000 området dækker også et fuglebeskyttelsesområde, hvilket ikke afspejles i plejeplanerne, hvor der savnes præcisering af, hvad der skal ske for at forbedre eller fastholde vilkårene for udpegningsarterne. Fx, at det præciseres, at beskyttelsesgrænsen omkring havørneparret i Skarresø (vedligeholdelsen af bøjer) bliver en del af plejeplanen.

5. Indsatser fordelt på aktører

DN har ingen bemærkninger

6. Prioritering af den forventede indsats

Staten har i de respektive Natura 2000 planer prioriteret hvilke typer indsatser der skal ske i 3. planperiode. Det er kommunes pligt at sørge for, at disse prioriteringer udføres.

Kommunes hovedformål med indsatser i 3. planperiode er:

1. Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed
2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder
3. Bekæmpe invasive arter

Disse formål taler ganske fint ind i statens prioriteringer, Men DN savner hvordan disse kobles til Kommunens indsatser for 3. planperiode. Især fordi der ikke er beskrevet nogen steder hvad kommunen konkret vil foretage af indsatser.

7. Forventede initiativer og plan for interesseinddragelse

Kalundborg kommune oplister i dette afsnit ingen initiativer, der kan imødekomme KKs prioriteringer for N156. Der er kun en plan for interesseinddragelse. Det finder DN stærkt kritisabelt

DN savner en angivelse af mål og forventet effekt for de enkelte aktiviteter i handleplanen.

Orientering i *Det Grønne Dialogforum* er ikke en interessentinddragelse. Inddragelse betyder, at inddrage interessenterne aktivt – ikke blot orientere dem!

Afslutning og sammenfatning

DN Kalundborg finder, at der er lagt et stort og grundigt arbejde i afdækning af nuværende tilstand, om mål fra tidligere planperioder under ét er helt-, delvis eller ikke opnåede – men det er ikke gennemskueligt for læseren.

Vi finder, at handleplanen for N156 fremstår meget mangelfuld. Vi ser ingen konkrete indsatser kommunen vil foretage sig, der er koblet til de prioriteringer for N156 som staten har udstukket og kommunen har beskrevet. Det umuliggør selvsagt senere, at vurdere om man har nået det man skulle. Det betyder også at DN vurderer at KK handleplan for N156 ikke lever op til Natura 2000-planen (2022-2027) for N156 og de bekendtgørelser og direktiver, der gælder for handleplanen.

DN savner en mere præcis redegørelse for og overblik over manglende opfyldelse af målsætninger for forrige planperiode. Den manglende klarhed gør det samtidig svært at vurdere omfang og behov for nye tiltag.

Tabel over behov for indsatser er i modsætning til tabel 1 og 2 planlagte/realiserede indsatser IKKE kommuneopdelt, hvilket den for sammenligneligheden bør være.

Generelt er handleplanen for 2022-2027 præget af en noget uambitiøs indstilling med naturbevarende tiltag. DN savner beskrivelser der peger fremad og anviser indsatser til naturforbedrende tiltag.

DN savner især gennemsigtheden af, hvor stor del af foregående plans mål, der er opfyldt fx i ha eller % for arealer beliggende i Kalundborg kommune. Alternativt kunne Kalundborg kommune angive hvor mange af de berørte lodsejere og brugere, som man har indgået aftale med (eller påbudt) en drift eller de andre foranstaltninger, der er nødvendige for at realisere Natura 2000-planenen.

Behov og mål er kun beskrevet som tal i skemaer – DN savner en detaljeret sproglig beskrivelse ligesom, der savnes en sproglig beskrivelse af den forventede effekt ved gennemførelse af indsatserne (lovgivningskrav).

Det vil være ønskeligt med et sammendrag af handleplanens indsatser til sidst i handleplanen opdelt på de involverede kommuner samt information om indsatser som forventes gennemført via anden planlægning end handleplanen fx:

- Husdyrgodkendelsesloven: Reduktion af kvælstof-disposition fra luften på områdets naturtyper sker ved administration af denne lov.
- Vandplanen: Regulerer tilførslen af næringsstoffer til søer og vandløb. Sikrer vandløb gode fysiske forhold og kontinuitet. Dette vil samtidig begunstige forekomsten af odder. Søerne i området sikres god vandkvalitet med et varieret dyre- og planteliv.

DN savner en angivelse af mål og forventet effekt for de enkelte aktiviteter i handleplanen.

Med venlig hilsen

DN Kalundborg

Nr. 3.

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Sorø Kommune, Kalundborg Kommune og Holbæk Kommune

Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2024-16707
Den 18. april 2024

Hørings svar fra Miljøstyrelsen i forbindelse med offentlig høring af Natura 2000-handleplan Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å N156

Miljøstyrelsen sender hermed høringssvar til forslaget til Natura 2000-handleplanen og har følgende bemærkninger til den.

Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner

- Indsatser med frivillig gennemførelse
- Indsatser fordelt på aktør
- Andre bemærkninger

Bemærkninger

Indsatser med frivillig gennemførelse

Miljøstyrelsen henleder opmærksomheden på, at de kommunale Natura 2000-handleplaner er udarbejdet i medfør af Miljømålslovens § 37 a, hvorefter kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan til gennemførelse af Natura 2000-planen inden for kommunens geografiske område på land og for den kystnære del af vanddistriktet. Ifølge Miljømålslovens § 46 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan.

Kommunalbestyrelsen er dermed forpligtet til at gennemføre Natura 2000-planen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må derfor ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser.

Miljøstyrelsen henviser til formuleringen af sætningen om frivillighed i resumé og afsnit 7, hvor det ikke fremgår tydeligt, at der er andre muligheder end frivillige aftaler.

Miljøstyrelsen ønsker som medudgiver af Natura 2000-handleplanen, at det specificeres yderligere fx. ved at skrive at "Projekterne gennemføres som udgangspunkt ved frivillige aftaler...".

Indsatser fordelt på aktør

Miljøstyrelsen bemærker, at afsnittet ikke indeholder en ansvarsfordeling for arter på udpegningsgrundlaget, som ikke er geografisk fordelt p.ba. overvågningsdata.

Andre bemærkninger

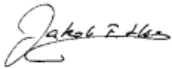
Miljøstyrelsen bemærker følgende i forhold til indholdet i Natura 2000-handleplanens kolofon:

- Der mangler henvisning til copyright af baggrundskort til Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur

Miljøstyrelsen vil gøre opmærksom på, at Miljøstyrelsen forventer at foretage mindre tekstnære justeringer i noget af Miljøstyrelsen indhold. Miljøstyrelsen vil efter høringen kontakte den kommunale tovholder med opdateret indhold.

Kommunen er velkommen til at kontakte Miljøstyrelsen, hvis styrelsens bemærkninger skulle give anledning til spørgsmål. Styrelsen indgår gerne i dialog om de afgivne bemærkninger. Ved spørgsmål kan kommunen kontakte afsender af denne mail, Ditte Galsgård digal@mst.dk eller Katrine Hansen Lemming kathl@mst.dk.

Med venlig hilsen

Jakob Høeg
Fagkoordinator chef for natur

Miljøstyrelsen
+45 72 54 40 00
mst@mst.dk

Nr. 4.

Til Holbæk Kommune

Høring over forslag til Natura 2000-handleplan 2022-2027 for Natura 2000-område nr. 156 Store Åmose, Skarresø og Bregninge å

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdelingen for Vestsjælland har med stor interesse læst udkastet til Natura 2022-2027 handleplan for Natura 2000-område nr. 156. Hermed følger vores bemærkninger.

Generelt gælder for planens område, at den samlede forekomst af naturtyper, arter og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Hovedformålet med indsatserne i perioden 2022-27 er: 1. Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed 2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder 3. Bekæmpe invasive arter

Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Generelt gælder for planens område, at den samlede forekomst af naturtyper, arter og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Vi ser med stor tilfredshed:

- at havørn og engsnarre er optaget på udpegningsgrundlaget. Vores bemærkninger gælder især havørn.
- Den sejlfrizone bevares og de udlagte bøjer checkes hvert år i slutningen af vinteren.
- Det ville være formålstjenligt, hvis det blev indskrevet i plejeplanen.
- En bedre skiltning af sejladsforbudet ville også være ønskeligt.
- For Store Åmose så vi gerne, at der i handleplanen oplistes alle forekomne bilag 1- og rødlistede arter af fugle samt deres behov og krav til levesteder således, at det ved gennemførelsen af handleplanen og den videre udvikling af Store Åmose bliver muligt også at tage højde for disse fuglearters krav til levesteder.

På DOF Vestsjællands vegne

Allan Nielsen

DOF-repræsentant i Holbæk kommune

Nr. 5.

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2023 - 106845
Ref. digam
Den 26. april 2024

Justeringer i Natura 2000-handleplan N156 Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å af korrekturmæssig karakter

Miljøstyrelsen er i høringsperioden blevet opmærksom på nogle mindre korrekturrettelser i udkastet til Natura 2000-handleplanen, som er rettet i den endelige version af Natura 2000-handleplanen. Rettelserne fremgår af nedenstående skema.

Teksthenviisning	Korrekturrettelse
Overskriften i tabel 4: Behov for indsatser for naturtyper Nuværende tekst: Igangværende indsats (=god tilstand) Ny indsats (=dårlig tilstand)	Ny tekst: Igangværende indsats Ny indsats Forklaring: For skovnaturtyper er der ikke længere et tilstandsvurderingssystem. Overskriften i tabel 4 hvor igangværende indsatser = god tilstand og ny indsats = dårlig tilstand gælder derfor ikke for skovnaturtyperne (uagtet fredskovspligt eller ej). Derfor bør tabellens overskrift blive rettet, så skovnaturtyperne ikke blive underlagt denne inddeling. Indsæt evt. uddybende forklaring under tabellen om hvordan behovsopgørelse er foretaget for de lysåbne naturtyper.
Tabel 4: Kolonne med Ny indsats for skovnaturtyper med fredskovspligt Nuværende tekst: Op til 146 ha	Ny tekst: - (skal erstattes med en bindestreg) Forklaring: For skovnaturtyper med fredskovspligt skal der kun stå et samlet behov for indsatser. I planudkastet er der for Skovnaturtypebevarende drift og pleje sat tal ind i kolonnen "Ny indsats". Dette skal slettes og erstattes med en bindestreg.

Nr. 6.

Til: Isma@soroe.dk (Line Strandholm Magnussen)
Fra: Carsten Funch Madsen (carfm@holb.dk)
Titel: N156 - forslag til justering fra Holbæk
Sendt: 10-04-2024 14:10
Bilag: image001.jpg; image002.png; image003.png; image004.png; image005.png; Signature-20240410121252.txt;

Hej Line

Jeg har et internt ønske om mindre tilføjelse og justering i handleplanen for N156 Åmosen i forhold til vores igangværende vandplan-/faunapassageprojekt ved Strids Mølle.

Helt konkret drejer det sig om:

- Tekst under Tabel 5 i afsnit 4, delafsnit 'Arter' (s. 14/15): Kan vi tilføje et afsnit med
 - "Igangværende indsatser"
 - Det prioriteres fortsat højt at etablere faunapassager i vandløb (3260) for at sikre god økologisk tilstand og for at sikre passage for odder. Hvor det ikke er muligt at fjerne en fysisk spærring, kan det prioriteres at etablere omløb på vandløb for at sikre faunapassage i habitatområdet."
- Tabel 8 i afsnit 7:
 - Kan vi ændre teksten om Strids Mølle-linjen fra: "**Nedlæggelse af spærring ved Strids Mølle**" til "**Etablering af faunapassage i Åmose Å ved Strids Mølle**"
 - **Tidsplan ønskes ændret fra "Første halvdel."** til "**Midt i planperioden**"

Med venlig hilsen

Carsten Funch Madsen
Team Natur
Telefon: 72 36 30 59 • 72 36 36 36
E-mail: carfm@holb.dk

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed • Natur og Miljø
Kanalstræde 2 • 4300 Holbæk

Nr. 7.

Bilag 1: Resumé af offentlige lodsejeres planer for forvaltningsindsats

Bilag 1.A: Resumé af Banedanmarks forvaltningsplan for N156 Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å

Kort beskrivelse af Banedanmarks arealer i N156

Banedanmark ejer 3,48 ha dvs. 0,001% af Natura2000 området, heraf 0,16 ha kortlagt skovnaturtype. Banedanmarks arealer er opdelt i 7 smalle matrikler med et sammenhængende areal på 1485 m² syd for Bjergsted Bakker.

Tablet A: Kortlagte naturtyper på Banedanmarks arealer i Natura 2000-området

Naturtype	Naturtypenavn	Areal hektar (ha)
Skovnaturtyper med fredskovspligt	Ege-blandskov (9160)	0
	Elle- og Askeskove (91E0)	0,16
I alt		0,16

Behov for indsatser

I det følgende angives Banedanmarks planlagte indsatser for naturtyperne på udpegningsgrundlaget. Indsatserne er beskrevet i nedenstående tabeller og suppleret med forklarende tekst.

Banedanmark ønsker at bevare skov med biodiversitetsformål langs de danske jernbaner, herunder gennemføre plejeindsatser for at fastholde naturtilstanden på beskyttede områder. Banedanmark bevare og fremmer skovbryn med høj naturkvalitet, for at skabe mikro-habitater til fordel for forskellige arter og derved opretholde jernbanen som spredningskorridor for flora og fauna.

Overordnet driftes jernbanearealer dog efter jernbaneloven med hensyntagen til drift og sikkerhed.

Arealet er udpeget som et af Banedanmarks biodiversitetsområder. Arealet bliver monitoreret hver tredje år og der bliver udført løbende naturpleje efter behov. Der er i slutningen af 2023 blevet skabt stående død ved på arealet.

I tabellerne skelnes mellem "Igangværende indsats" og "Ny indsats", da der allerede ifølge forvaltningsplaner m.m. arealer skal ske en drift/pleje, der bidrager til at gennemføre forvaltningsplanen.

Tablet B: Behov for indsatser for naturtyperne på Banedanmarks arealer i Natura 2000-området

Forventede indsatser		Skøn over behov:		
		Igangværende indsats (ha)	Ny indsats (ha)	Samlet behov for indsats (ha)
Skovnaturtyper med fredskovspligt	Skovnaturtypebevarende drift og pleje			0-0,16
	Fældning af træer	0-0,16	0,3	

Inden for 6m fra sporet knuses al opvækst om vinteren for at friholde fremføringsprofilen for togtrafikken. Derved holdes arealet lysåbent.

I forkanten 6-10m fra sporet er alt fældet ifm. elektrificering af banen for at undgå risikotræer på spor og i kørestrøm. Hurtigvoksende træarter som kirsebær, ær, ask, pil og el er fjernet, da de er problemarter ift. jernbanesikkerhed og drift. Herefter kan arealerne gro til udenfor 6m zonen. Banedanmark arbejder hen imod at fremme et varieret skovbryn med mikro-habitater.

Udenfor 10m fra sporet, hvis arealerne tillader det ift. skråninger og risikotræer, har Banedanmark mulighed for at gennemføre naturtypebevarende drift og pleje. Indgreb i arealerne skal fremme krukke træer med lange levetidsudsigter. Tynding sker med fordel for de ældste og mest krogede hjemmehørende løvtræer men overstiger ikke 50% kronedække og højstubbe efterlades, hvor de ikke udgør en sikkerhedsmæssig risiko.

I tilfælde af at invasive og uønskede buske- og træarter findes på området, bekæmpes disse. Nåletræer fældes og efterlades så vidt muligt.

Tabel C: Behov for indsatser for arter, udover indsatser for naturtyper på lysåbne naturtyper og skovnaturtyper på Banedanmarks arealer i Natura 2000-området.

Banedanmark planlægger ingen særlig indsats for arter på udpegningsgrundlaget for N156 i indeværende planperiode. Derfor vises Tabel C ikke.

Den samlede indsats for naturtyper og arter på Banedanmarks arealer forventes at kunne medvirke til udvidelse af levestederne for vedlevende arter som insekter og svampe og flere hulheder og råd, som skaber yngleområder for hulrugende fugle og flagermus. Skovbryn langs jernbanen kan danne ledelinjer for flagermus.

Kort over Banedanmarks arealer i N156

På oversigtskortet ses Natura 2000 området med orange, og den røde streg markerer Banedanmarks matrikel. Det fremgår, at Banedanmarks arealer består af skovmatrikler Elle- og askeskove syd for Bjergsted Bakker.

